

Fonaments i Anàlisi Científica de la Medicina Complementària 2012/2013

Codi: 103530
Crèdits ECTS: 3

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2502442 Graduat en Medicina	960 Graduat en Medicina	P	2	0

Professor de contacte

Nom: Ishar Dalmau Santamaría
Correu electrònic: Ishar.Dalmau@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Algun grup íntegre en anglès: No
Algun grup íntegre en català: Sí
Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits oficials.

L'assignatura optativa és de segon curs i s'imparteix durant el segon semestre, període en què s'hauran adquirit els coneixements bàsics d'histologia, anatomia i fisiologia que permetran una completa comprensió dels temes que es tracten en aquesta assignatura.

Objectius

L'assignatura optativa proporciona els coneixements bàsics necessaris per conèixer i analitzar des de la rigurositat científica els fonaments de la medicina complementària i la seva base científica.

Els objectius generals de l'assignatura són:

- Conèixer i comprendre l'evidència científica i els mecanismes d'acció de la medicina complementària mitjançant l'anàlisi rigorós i crític del mètode científic a través de les estudis realitzats en recerca bàsica i recerca clínica.
- Conèixer els fonaments generals de les diferents tècniques i teràpies de la medicina complementària segons la classificació del NCCAM-NIH (*National Center for Complementary and Alternative Medicine-National Institute of Health, USA*).
- Conèixer i entendre la medicina integrativa.

Competències

- Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
- Demostrar que es coneix adequadament la llengua anglesa, tant oralment com per escrit, per poder comunicar-se científicament i professionalment amb eficàcia.
- Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
- Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
2. Demostrar que es coneix adequadament la llengua anglesa, tant oralment com per escrit, per poder comunicar-se científicament i professionalment amb eficàcia.
3. Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
4. Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
5. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
6. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Continguts

1. INTRODUCCIÓ

Què s'entén per medicina complementària (medicina no convencional, medicina holística, medicina alternativa...).

Antecedents històrics.

Importància social. Motivacions que indueixen a la població a utilitzar la medicina complementària.

Percentatge de la població en països desenvolupats que utilitzen medicina complementària.

Formació universitària en medicina complementària.

Classificació de les medicines complementàries (classificació del '*National Center for Complementary and Alternative Medicine-National Institute of Health*' dels EEUU):

- a. Sistemes mèdics no convencionals.
- b. Intervencions ment-cos.
- c. Tractaments basats en la biologia.
- d. Mètodes de manipulació i basats en el cos.
- e. Teràpies energètiques.

Indicacions generals de la medicina complementària: introducció a la medicina integrativa ('*integrative medicine*').

Efectes indesitjables de la medicina complementària.

Evidència científica de la medicina complementària: investigació bàsica i investigació clínica.

Plantejaments epistemològics emergents per la comprensió de la medicina complementària.

2. SISTEMES MÈDICS NO CONVENCIONALS

- 2.1. Definició i conceptes generals. Investigació bàsica i investigació clínica.
- 2.2. Medicina tradicional xinesa-Acupuntura.
- 2.3. Homeopatia.
- 2.4. Medicina naturista.

2.6. Teràpia neural.

2.7. Altres sistemes mèdics no convencionals: Ayurveda, medicinal tradicional oriental (tibetana, japonesa, altres), sistemes tradicionals desenvolupats per cultures natives nord-americanes, d'Amèrica del Sud i Central, aborígens, africanes, altres.

3. INTERVENCIONS MENT-COS

3.1. Definició i conceptes generals. Investigació bàsica i investigació clínica.

3.2. Hipnosi. Programació Neurolingüística (PNL). 'Coaching'.

3.3. Tècniques de meditació, relaxació (visualització, respiració), altres.

3.4. Altres mètodes d'intervenció ment-cos: loga, Tai-txi, altres.

4. TRACTAMENTS BASATS EN LA BIOLOGIA

4.1. Definició i conceptes generals. Investigació bàsica i investigació clínica.

4.2. Teràpies basades en herbes/plantes. Classificació: aromoteràpia, fitoteràpia, flors de Bach, altres.

4.3. Dietes especials i nutrició.

4.4. Teràpies biològica/orgànica/farmacològica.

5. TERÀPIES BASADES EN LA MANIPULACIÓ DEL COS

5.1. Definició i conceptes generals. Investigació bàsica i investigació clínica.

5.2. Massatge terapèutic. Classificació: massatge occidental (massatge suec, reflexologia, drenatge limfàtic, tècnica Alexande, altres), massatge oriental (shiatsu, tuina, massatge ayurvèdic, altres).

5.3. Teràpies amb les mans. Classificació: quiropràxia i osteopatia.

6. TERÀPIES ENERGÈTIQUES

6.1. Definició i conceptes generals. Investigació bàsica i investigació clínica.

6.2. Camps biològics. Classificació: Qigong, Reiki, tacte terapèutic, altres.

6.3. Teràpies bioelèctriques. Classificació: camps de polsos, camps magnètics, camps de corrent alterna o directa, altres.

Metodologia

Classes magistrals presencials sobre els continguts bàsics de l'assignatura impartides pel professor i amb suport de TIC.

L'assistència a les classes presencials és important en quant a què facilita remarcablement l'estudi posterior del material docent. Durant les classes, a més, s'incentiva la participació i la interacció entre els alumnes i, entre els alumnes i el professor.

Les classes presencials s'organitzen en 4 blocs (detallats a continuació i amb el número d'hores teòriques assignades per cada bloc). El contingut teòric pels 3 primers blocs es descriu a l'apartat 6 (Continguts de l'assignatura):

1. Introducció a la medicina complementària (10 h.)

2. Sistemes mèdics no convencionals i Intervencions ment-cos (4 h.)

3. Tractaments basats en la biologia, Teràpies basades en la manipulació i el cos i Teràpies energètiques (4 h.)

4. Conclusions (1 h.)

Seminaris. Les activitats corresponents al seminaris de l'assignatura són:

a. Seminaris sobre temes específics relacionats amb el programa l'assignatura. El contingut dels seminaris s'acordarà a l'inici del curs tenint en compte els interessos generals dels alumnes matriculats (5 h.).

b. Taula rodona sobre medicina no convencionals amb professionals sanitaris especialistes en medicina integrativa (3 h.).

c. Seminari opcional: presentació oral dels treballs escrits dels alumnes que ho han sol.licitat voluntàriament.

Tutories de suport per a la comprensió de la matèria i desenvolupament dels objectius d'aprenentatge marcats, i l'elaboració de treballs.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	19	0,76	2, 5
Seminaris	8	0,32	1, 3, 5
Tipus: Supervisades			
Tutories de suport	7	0,28	1, 3, 4
Tipus: Autònomes			
Estudi individual, consulta de la bibliografia i lectura comprensiva i realització de treballs	37	1,48	2, 4, 5, 6

Avaluació

	1
	2

La prova de coneixements teòrics representa el 60% de la nota final.

Aquesta prova consisteix en un test objectiu d'elecció múltiple (5 opcions amb només una resposta vertadera) en les que es plantejaran preguntes sobre els coneixements bàsics de la matèria (NB), amb l'objectiu d'avaluar la integració dels coneixements adquirits al llarg de l'assignatura. Cada pregunta resposa vertaderament sumarà 1 punt i cada pregunta resposa incorrectament restarà 0.25 punts.

No es permetrà l'us d'aparells electrònics com agendes, ordinadors o telèfons mòbils.

b. Treball escrit sobre l'evidència científica de la medicina complementària.

El treball escrit comptarà el 40% de la nota final.

La presentació oral voluntària dels treballs escrits donarà l'opció a millorar la qualificació final. Les

presentacions orals es presentaran durant els seminaris.

2. La nota final (NF) es calcularà amb la fórmula següent:

$$NF = (NB \times 0,6) + (NT \times 0,4)$$

NB: nota Coneixements Teòrics Bàsics (sobre 10 punts).

NT: nota Treball escrit (sobre 10 punts).

És imprescindible superar les 2 parts de l'evaluació amb les següents qualificacions: **NB 5; NT 5**

3. Definició de "no presentat".

"No presentat" serà aquell alumne que no es presenti a l'examen test de coneixements teòrics bàsics i no faci entrega del treball escrit.

4. Procediment de revisió de les proves,

Es determinarà un dia i un temps per a la revisió de la prova test de coneixements teòrics bàsics i del treball escrit.

5. Tractament d'eventuals casos particulars, etc.

Es consideraran els casos particulars segons la problemàtica.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova tipus test	60%	2	0,08	1, 2
Treball	40%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6

Bibliografia

Bibliografia específica, bibliografia de consulta i recursos d'Internet

Es comenta directament amb els alumnes.